

דין הוא שיהא זה יורד לשדה חבירו לקוץ סוכו של חבירו להציל נחילו וכו', והאיכא דרבי יוחנן, דכי אתא רבין א"ר יוחנן אחד אילן הנוטה וכו'. דכולהו תנאי יהושע נינהו ואם כן נפיש להו. ומשני עשרה תנאים רבי יהושע בן לוי אמרן. רב גביהה מתני בהדיא רבי נחום ורבי כיריים⁽⁷⁹⁾ אמרו משום זקן [אחד] ומנו רבי יהושע בן לוי עשרה תנאים התנה יהושע וכו'.

ותימה דקתני להו בלשון ת"ר ואפילו הכי קא פריך תלמודא ותו ליכא, והדר קא משני רבי יהושע בן לוי אמרינהו. כל שכן דקשה דכיון דאמורא אמרינהו [כל שכן] דאיכא למיפרך והא איכא כל הני דאמרינן. ואי איכא [מאן] דדחיק לשנויי רבי יהושע בן לוי אמרינהו וסבירא ליה כהא ברייתא, אם כן מעיקרא מאי קס"ד למירמי ברייתא אבריתא. לישני האי תנא לא סבירא ליה הא דרבי יהודה ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה. ותו בין ברייתא בין הני תנאי דקא חשבי לתנאי דיהושע בן נון מנליה לרבי יוחנן אילן הנוטה. ומגלן דרבי יהודה ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אית להו הני תנאי. ורבי יהושע בן לוי מניינא מנליה.

ונראה כי רבי יהושע בן לוי זה אינן זה רבי יהושע בן לוי תלמידו של רבי חנינא. כדאיתא בפרק הוציאו לו⁽⁸⁰⁾ אמר ריב"ל לי התיר רבי חנינא לשחוק ולשתות שחלים בשבת. וזה ריב"ל נראה דזקן גדול היה, ובימי התנאים היה, ותלמידו של רבי אלעזר הקפר היה. כדאיתא בפרק כל הצלמים⁽⁸¹⁾ אמר רבה בר בר חנה אמר ריב"ל פעם אחת הייתי מהלך אחר רבי אלעזר הקפר בדרך וכו'. וקשה לי לומר כן ששנים היו:

ורבי יהושע בן לוי היה לוי, כדאיתא בכל הבשר⁽⁸²⁾ אמר בר הדיא הוה [קאימנא] קמיה דרבי אמי דאמר לי עד כאן בין לחולין בין לתרומה. ולא תימא משום דרבי אמי כהן הוה, דהא רבי מיעשא⁽⁸³⁾ בר בריה דרבי יהושע בן לוי הוא דאמר משמיה דריב"ל דהוא לוי עד כאן בין לחולין בין לתרומה. ומעשיו של רבי יהושע בן לוי כמה היו גדולים שלא נשאל על שבועתו מעולם, כדאיתא בהמדיר בסופו⁽⁸⁴⁾. ובאגדה דעשרת הדברות⁽⁸⁵⁾ מביא על אותו הפסוק דלא תשא מעשה בריב"ל⁽⁸⁶⁾ שלא נשבע לשקר מעולם. והיה

(79) לפנינו: ר' תנחום ור' בריים. (80) שבת מט. (81) ע"ז מג. (82) חולין קו: (83) לפנינו: ר' מיישא. (84) כתובות עז: (85) מעשה זה נדפס באוצר המדרשים עמ' רב בשנויים. אבל במדרש עשרת הדברות שלפנינו אינו. (86) באוצר המדרשים הוא אגרת ששלח ר' יהושע בן לוי ע"י מלאך המות מתוך גן עדן לרבן גמליאל וזקני ישראל. כשהגיע זמני וכו' וכל הלשון שם הוא אגרת אשר שלח ריב"ל, משמע מזה כשנפטר ריב"ל היה ר"ג ובי"ד קיים, וא"כ היה מן התנאים.